

**ORTA ANADOLU HUBUBAT
BAKLİYAT YAĞLI TOHUMLAR
İHRACATÇILARI BİRLİĞİ**

Sayı: 79316202-TİM.OAİB.06.ARG3.2023/162-4397

Ankara, 20/04/2023

Konu: Gıda ve Takviye Edici Gıdalarda Beslenme ve Sağlık Beyanı Kullanımı Hk.

Sayın Üyemiz,

20 Nisan 2023 tarihli Resmî Gazetede yer alan Türk Gıda Kodeksi Beslenme Beyanlar Yönetmeliği ile beslenme beyanı kuralları belirlenmiştir.

Yönetmelik ile beslenme beyanlarının belirsiz, yanlış veya yanıltıcı olamayacağı, diğer gıdaların beslenme yönünden yeterliliği veya güvenilirliği konusunda şüpheye neden olacak şekilde olamayacağı, belirli bir gıdanın aşırı tüketimini destekleyecek veya özendirecek şekilde olamayacağı, çeşitli ve dengeli beslenmenin, genelde besin öğelerini uygun miktarlarda sağlayamayacağını belirtecek, ileri sürecek veya ima edecek şekilde olamayacağı bildirilmiştir.

Ayrıca, beslenme beyanı yapan gıda işletmecisinin, yaptığı beyanın bu Yönetmeliğe uygunluğunu kanıtlamak zorunda olduğu, Tarım ve Orman Bakanlığının konu ile ilgili bilgi ve belgeleri talep edebileceği ifade edilmektedir.

Benzer şekilde, Gıda ve Takviye Edici Gıdalarda Sağlık Beyanı Kullanımı Hakkında Yönetmelik ile tüketiciye arz edilen gıda ve takviye edici gıdalarda sağlık beyanı kullanımına ilişkin usul ve esasları belirlenmiştir.

Yönetmelik ile tüketilmediği durumlarda sağlığın olumsuz etkilenebileceğini ileri süren beyanların kullanılmasına izin verilmeyeceği bildirilmiştir.

Ek olarak Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce üretilmiş ve piyasaya arz edilmiş olup sağlık beyanı kullanılan ancak bu Yönetmelik ve ilgili kılavuz hükümlerinde belirtilen koşulları sağlamayan ürünlerin etiketinde 31/12/2024 tarihine kadar ilgili sağlık beyanı kullanılabileceği ifade edilmiştir.

Yayımı tarihinde yürürlüğe gire söz konusu Yönetmelikler işbu sirküler ekinde yer almakla birlikte, mezkûr yönetmeliklere <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230420-2.htm> <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230420-5.htm> bağlantılarından erişim sağlanmaktadır.

Bilgilerini rica ederim.

Fatih YUMUŞ
Genel Sekreter Yrd.

Ekler: 1) Türk Gıda Kodeksi Beslenme Beyanları Yönetmeliği

2) Gıda ve Takviye Edici Gıdalarda Sağlık Beyanı Kullanımı Hakkında Yönetmelik

Ayrıntılı bilgi için: Mustafa Eken - Uzman Yrd.

Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği

Ceyhan Atuf Kansu Cad. No: 120

06520 BALGAT ANKARA

Tel : (312) 447 27 40 Faks : (312) 446 96 05 - 447 01 80

e-posta : info@oaib.org.tr / www.oaib.org.tr

YÖNETMELİK

Tarım ve Orman Bakanlığından:

TÜRK GIDA KODEKSİ BESLENME BEYANLARI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, tüketiciyi en üst düzeyde korumak için son tüketiciye arz edilen gıdalardaki beslenme beyanlarına ilişkin kuralları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; son tüketiciye ve toplu tüketim yerlerine arz edilen gıda hakkında bilgilendirme mevzuatı kapsamında etiketlenmesinde, sunumunda veya reklamında kullanılan beslenme beyanlarına ilişkin kuralları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 21 inci, 22 nci, 23 üncü, 24 üncü, 27 nci, 28 inci ve 34 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Besin ögesi: Protein, karbonhidrat, yağ, lif, sodyum ve Ek-2’de yer alan Vitaminler ve Mineraller İçin Günlük Referans Alım Değerleri ile bu gruplara ait olan veya bu gruplardan birine giren maddeleri,
b) Beslenme beyanı: Bir gıdanın içerdiği enerji, besin öğeleri veya diğer öğeleri nedeniyle beslenme yönünden aşağıda belirtilen yararlı özelliklere sahip olduğunu belirten, ileri süren veya ima eden herhangi bir mesajı,

1) Enerji için (“Sağlar”, “Azalan veya artan oranda sağlar”, “Sağlamaz”),

2) Besin öğeleri ve/veya diğer öğeler için (“İçerir”, “Azalan veya artan oranlarda içerir”, “İçermez”),

c) Beyan: Mevzuat gereğince zorunlu olmayan, herhangi bir formdaki resimli, grafik veya sembolik gösterimler de dâhil olmak üzere, bir gıdanın kendine özgü özellikleri olduğunu belirten, ileri süren veya ima eden herhangi bir mesaj veya gösterimi,

ç) Bilimsel Komisyon: Bu Yönetmelik kapsamına giren konularda bilimsel değerlendirmeyi yapan ve 24/12/2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Risk Değerlendirme Komite ve Komisyonlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik çerçevesinde Bakanlık tarafından oluşturulan bilimsel komisyonu,

d) Diğer öğe: Besleyici veya fizyolojik etkiye sahip, besin ögesi dışındaki öğeleri,

e) Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,

f) Ortalama tüketici: Sosyal, kültürel ve lisanla ilgili faktörler dikkate alındığında makul bir seviyede bilgilendirilmiş ve makul seviyede dikkatli ve tedbirli olan tüketiciyi,

g) TKG: Türk Gıda Kodeksini,
ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte geçen ve birinci fıkrada yer almayan tanımlar için, 5996 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde ve 26/1/2017 tarihli ve 29960 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinde yer alan tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Genel hükümler

MADDE 5- (1) Beslenme beyanları, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak piyasaya arz edilen gıdaların etiketi, tanıtımı ve reklâmında kullanılabilir.

(2) Beslenme beyanlarının kullanımı:

a) Belirsiz, yanlış veya yanıltıcı olamaz.

b) Diğer gıdaların beslenme yönünden yeterliliği veya güvenilirliği konusunda şüpheye neden olacak şekilde olamaz.

c) Belirli bir gıdanın aşırı tüketimini destekleyecek veya özendirerek şekilde olamaz.

ç) Çeşitli ve dengeli beslenmenin, genelde besin öğelerini uygun miktarlarda sağlayamayacağını belirtecek, ileri sürecek veya ima edecek şekilde olamaz. Çeşitli ve dengeli beslenme ile yeterli miktarda sağlanamayan besin öğeleri ile ilgili istisnalar, bu istisnaların başvurularına ilişkin koşullar da dahil olmak üzere Bakanlık tarafından belirlenir.

d) Tüketicide endişeye neden olabilecek biçimde; yazılı, resimli, grafik veya sembolik gösterimler vasıtasıyla vücut fonksiyonlarındaki değişikliklere atıfta bulunacak şekilde olamaz.

İstisnalar**MADDE 6-** (1) Bu Yönetmelik;

a) 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik,

b) 1/12/2004 tarihli ve 25657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Doğal Mineralli Sular Hakkında Yönetmelik,

c) Belirli bir gıda veya gıda grubuna yönelik olarak yayımlanmış olan yatay ve dikey gıda mevzuatı, hükümleri saklı kalacak şekilde uygulanır.

(2) Bir gıdanın etiketlenmesinde, sunumunda veya reklamında yer alan ve bir beslenme beyanı olarak yorumlanabilecek ticari marka veya özel isim, bu Yönetmelikte yer alan ilgili beslenme beyanı koşullarının karşılanması ve ilgili beyanın da yapılması şartıyla kullanılabilir.

(3) Bir gıdanın etiketlenmesinde, sunumunda veya reklamında yer alan beslenme beyanı ifadelerinin yerine anlamını değiştirmeyecek ve güçlendirmeyecek şekilde eşdeğer ifadelerin kullanılması Bakanlıkça belirlenir.

Genel koşullar**MADDE 7-** (1) Beslenme beyanının yapılabilmesi için aşağıda belirlenen koşulların sağlanması gerekir:

a) Hakkında beyan yapılan bir besin ögesinin veya diğer ögenin bir gıdada veya gıda grubunda bulunması, bulunmaması veya miktarının azaltılmasının, genel kabul görmüş bilimsel kanıtlarla ortaya konulan, yararlı bir besleyici veya fizyolojik etkisinin olduğunun gösterilmesi.

b) Hakkında beyan yapılan besin ögesi veya diğer ögenin son üründe;

1) İlgili mevzuatta tanımlanan belirgin miktarı veya belirgin miktarın mevzuatla belirlenmediği durumlarda, genel kabul görmüş bilimsel kanıtlarla ortaya konulan, besleyici veya fizyolojik etkiyi sağlayacağı iddia edilen miktarda bulunması,

2) Bulunmaması veya genel kabul görmüş bilimsel kanıtlarla ortaya konulan, besleyici veya fizyolojik etkiyi sağlayacak kadar azaltılmış miktarda olması,

c) Uygulanabilir olduğu durumlarda, hakkında beyan yapılan besin ögesi veya diğer ögenin vücut tarafından kullanılabilir formda olması,

ç) Makul olarak tüketilmesi beklenen gıda miktarının, beyan ile ilgili besin ögesi veya diğer ögeyi (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde bahsedilen miktarlarda sağlanması,

d) Beslenme beyanları için üçüncü bölümde belirlenen özel koşulların sağlanması.

(2) Beslenme beyanlarının kullanımına sadece, ortalama tüketicinin beyanda belirtilen yararlı etkileri anlayabilmesi koşuluyla izin verilir.

(3) Beslenme beyanları, kullanım talimatına göre tüketime hazır hale getirilen gıdayı esas alacak şekilde yapılır.

(4) Beyan koşulu porsiyona göre verilen beslenme beyanları ile ilgili değerlendirmelerde, Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinin Ek-12’sinde yer alan Gıdaların Porsiyon Büyüklükleri esas alınır. Ürünün tüketim biriminin porsiyon büyüklüğünden daha az olması durumunda, bir porsiyon için belirlenen beyan koşulu ürünün tüketim biriminde sağlanır.

(5) Gıdanın günlük tüketim miktarı üzerinden beslenme beyanı yapılan gıda, beyan edilen etkiyi günlük normal olarak tüketilmesi beklenen miktarlarda göstermelidir. Gerekğinde bu miktarlar Bakanlıkça belirlenir.

Beyanlar için bilimsel doğrulama**MADDE 8-** (1) Beslenme beyanları genel kabul görmüş bilimsel kanıtlara dayanır ve bunlarla doğrulanır.

(2) Beslenme beyanı yapan gıda işletmecisi, yaptığı beyanın bu Yönetmeliğe uygunluğunu kanıtlamak zorundadır.

(3) Bakanlık, ürünü piyasaya arz eden gıda işletmecisinden bu Yönetmeliğe uygunluğu gösteren ilgili tüm bilgi ve belgeleri sunmasını talep edebilir.

Beslenme bildirimi**MADDE 9-** (1) Markaya özgü olmayan gıdaya ilişkin genel reklam veya tanıtımlar hariç olmak üzere, beslenme beyanı yapılan ürünlerde beslenme bildirimi zorunludur. Verilen bilgiler, Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinin 35 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen bilgileri içerir. Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinin 35 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında belirtilen bir besin ögesine ilişkin beslenme beyanında bulunulduğunda besin ögesinin miktarı Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinin 36 ncı, 37 nci, 38 inci, 40 ncı ve 41 inci maddelerine uygun olarak belirtilir.

(2) Beslenme bildiriminde yer almayan ancak bir beslenme beyanı ile ilişkili maddenin miktarı, beslenme bildirimi ile aynı görüş alanı içinde yer alacak şekilde ve Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinin 36 ncı, 37 nci ve 38 inci maddelerine göre belirtilir. Söz konusu maddenin miktarı belirtilirken uygun ölçü birimleri kullanılır.

(3) Takviye edici gıdalar için beslenme bildirimi, ilgili gıda kodeksi hükümlerine uygun olarak yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Beslenme Beyanları

Özel koşullar

MADDE 10- (1) Gıdaların etiketi, tanıtımı veya reklâmında, sadece Ek-1’de yer alan Beslenme Beyanları, koşullarına uygun olmak kaydı ile yer alabilir.

(2) Ek-1’de yapılacak değişiklikler için, ihtiyaç duyulması halinde Bilimsel Komisyonun görüşüne başvurulabilir.

(3) Bir gıda, beslenme beyanı yapabilme koşullarını doğal bileşiminde bulunan bir besin ögesi veya diğer öge ile karşılıyorsa, beslenme beyanının önüne “doğal olarak/doğal” ibaresi eklenebilir.

Karşılaştırmalı beslenme beyanları

MADDE 11- (1) 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla karşılaştırmalı beslenme beyanı, ürün çeşitliliği de dikkate alınarak sadece aynı kategorideki aynı ürün adına sahip gıdalar arasında yapılabilir. Gıdada bulunan bir besin ögesinin miktarındaki ve/veya gıdanın enerji değerindeki fark belirtilir ve karşılaştırmalı beyan aynı miktardaki gıda için yapılır. Ek-1’de yer alan Beslenme Beyanları ve Beyan Koşullarında sadece artırılmış veya azaltılmış olanlar için karşılaştırmalı beslenme beyanı yapılabilir.

(2) Karşılaştırmalı beslenme beyanları, söz konusu gıdanın bileşimini, diğer markalara ait gıdalar da dâhil olmak üzere, beslenme beyanı bulundurmalarına izin verilmeyen aynı kategorideki gıdalarla karşılaştırılacak şekilde yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırım

MADDE 12- (1) Bu Yönetmeliğe aykırı davranışlar hakkında 5996 sayılı Kanunun ilgili maddelerine göre yaptırımlar uygulanır.

Uygulamaya ilişkin düzenlemeler

MADDE 13- (1) Gerek görüldüğünde bu Yönetmelik hükümlerinin uygulamasına yönelik hazırlanacak talimat veya kılavuzlar, Bakanlık internet sitesinde yayımlanır.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 14- (1) Bu Yönetmelik, Gıdalarda Yapılan Beslenme ve Sağlık Beyanları Hakkında 20/12/2006 tarihli ve (AT) 1924/2006 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 15- (1) 26/1/2017 tarihli ve 29960 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Beslenme ve Sağlık Beyanları Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 16- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız.](#)

YÖNETMELİK

Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumundan:**GIDA VE TAKVİYE EDİCİ GIDALARDA SAĞLIK BEYANI
KULLANIMI HAKKINDA YÖNETMELİK****BİRİNCİ BÖLÜM****Başlangıç Hükümleri****Amaç**

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; tüketiciyi en üst düzeyde korumak üzere son tüketiciye arz edilen gıda ve takviye edici gıdalarda sağlık beyanı kullanımına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, gıda ve takviye edici gıdalarda sağlık beyanı kullanımına ilişkin kuralları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 23 üncü maddesine ve 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 508 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Besin ögesi: Protein, karbonhidrat, yağ, lif, sodyum ve sağlık beyanı kullanımına ilişkin vitaminler ve mineraller için günlük referans alım değerleri ile bu gruplara ait olan veya bu gruplardan birinin ögeleri olan maddeleri,

b) Beşeri tıbbi ürün:

1) İnsanlardaki hastalığı tedavi edici veya önleyici özelliklere sahip olarak sunulan veya

2) Farmakolojik, immünolojik veya metabolik etki göstererek fizyolojik fonksiyonları düzeltmek, iyileştirmek, değiştirmek veya tıbbi teşhis amacıyla insanlarda kullanılan veya insana uygulanan,

madde veya maddeler kombinasyonunu,

c) Beyan: Mevzuat gereğince zorunlu olmayan, herhangi bir formdaki resimli, grafik veya sembolik gösterimler de dâhil olmak üzere, bir ürünün kendine özgü özellikleri olduğunu belirten, ileri süren veya ima eden herhangi bir mesaj veya gösterimi,

ç) Diğer öge: Besleyici veya fizyolojik etkiye sahip, besin ögesi dışındaki ögeleri,

d) Etiket: Ürünün ambalajının veya kabının üzerine yazılmış, basılmış, şablon ile basılmış, işaretlenmiş, kabartmayla işlenmiş, soğuk baskıyla basılmış, yapııştırılmış veya ilıştırılmış olan herhangi bir işareti, markayı, damgayı, resimli veya diğer tanımlayıcı unsurları,

e) Gıda: Doğrudan insan tüketimine sunulmayan canlı hayvanlar, yem, hasat edilmemiş bitkiler, tedavi amaçlı kullanılan tıbbi ürünler, kozmetikler, tütün ve tütün mamulleri, narkotik veya psicotropik maddeler ile kalıntı ve bulaşanlar hariç; insanlar tarafından yenilen, içilen veya yenilmesi, içilmesi beklenen işlenmiş, kısmen işlenmiş veya işlenmemiş her türlü madde veya ürün, içki, sakız ile gıdanın üretimi, hazırlanması veya muameleye tâbi tutulması sırasında kullanılan su veya herhangi bir maddeyi,

f) Gıda işletmecisi: Kâr amaçlı olsun veya olmasın kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya tüzel kişiler tarafından gıdanın üretimi, ithalatı, işlenmesi ve piyasaya arzının herhangi bir aşamasında kontrolü altında yürütülen faaliyetlerin mevzuat hükümlerine uygunluğundan sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi,

g) Hastalık riskinin azaltılmasına ilişkin beyan: Herhangi bir gıda grubunun, gıdanın ya da gıda bileşeninin tüketiminin, insan hastalığına neden olan risk faktörünü önemli ölçüde azalttığını belirten, ileri süren veya ima eden herhangi bir sağlık beyanını,

ğ) Kurum: Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumunu,

h) Ortalama tüketici: Sosyal, kültürel ve lisanla ilgili faktörler dikkate alındığında makul bir seviyede bilgilendirilmiş ve makul seviyede dikkatli ve tedbirli olan tüketiciyi,

ı) Reklam: Ticaret, iş, zanaat veya bir meslekle bağlantılı olarak, bir mal veya hizmetin satışını ya da kiralanmasını sağlamak, hedef kitleyi oluşturanları bilgilendirmek veya ikna etmek amacıyla reklam verenler tarafından herhangi bir mecrada yazılı, görsel, işitsel ve benzeri yollarla gerçekleştirilen pazarlama iletişimi niteliğindeki duyuruları,

i) Sağlık beyanı: Herhangi bir gıda grubunun, gıdanın veya gıdanın bileşiminde bulunan ögelerin insan sağlığıyla ilişkisini belirten, ileri süren veya ima eden beyanı,

- j) Sağlık beyanı kullanımı: Ürünlerin etiketinde, tanıtımında veya reklamında sağlık beyanının yer alması,
- k) Takviye edici gıda: Normal beslenmeyi takviye etmek amacıyla; vitamin, mineral, protein, karbonhidrat, lif, yağ asidi, amino asit gibi besin öğelerinin veya bunların dışında besleyici veya fizyolojik etkileri bulunan bitki, bitkisel ve hayvansal kaynaklı maddeler, biyoaktif maddeler ve benzeri maddelerin konsantrasyon veya ekstraktlarının tek başına veya karışımlarının kapsül, tablet, pastil, tek kullanımlık toz paket, sıvı ampul, damlalıklı şişe ve diğer benzeri sıvı veya toz formlarda hazırlanarak günlük alım dozu belirlenmiş gıdaları,
- l) Tanıtım: Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlerin bilimsel özellikleri hakkında gıda işletmecisi tarafından düzenlenen veya gıda işletmecisinin adı, talebi, katkısı, desteği ile sağlık meslek mensuplarına gerçekleştirilecek bütün bilgi verme faaliyetlerini; bu çerçevede ürün tanıtım temsilcilerinin aktivitelerini, tıbbi ve mesleki kitap ve dergilere verilecek ilanları, doğrudan postalama veya diğer iletişim araçları yoluyla yapılacak duyuruları, bilimsel toplantıları ve ürün tanıtım toplantılarını ve benzeri etkinlikler ile yapılacak faaliyetleri,
- m) Ürün: Gıda ve takviye edici gıdaları, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sağlık Beyanı ve Ürünlere İlişkin Hükümler

Sağlık beyanına ilişkin genel hükümler

MADDE 5- (1) Bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda gıda ve takviye edici gıdaların etiketinde, tanıtımında veya reklamında sağlık beyanı kullanılabilir.

- (2) Sağlık beyanı kullanımı;
- a) Belirsiz, yanlış veya yanıltıcı olamaz.
- b) Diğer ürünlerin yeterliliği veya güvenilirliği konusunda şüpheye neden olacak şekilde olamaz.
- c) Belirli bir ürünün aşırı tüketimini destekleyecek veya özendirerek şekilde olamaz.
- ç) Tüketicide kaygıya neden olabilecek biçimde; yazılı, resimli, grafik veya sembolik gösterimler vasıtasıyla vücut fonksiyonlarındaki değişikliklere atıfta bulunacak şekilde olamaz.
- (3) Ürünlerde kullanılan sağlık beyanı ifadelerinin yerine anlamını değiştirmeyecek ve güçlendirmeyecek şekilde eşdeğer ifadelerin kullanılması ilgili kılavuz hükümlerine göre belirlenir.
- (4) Kurum sağlık beyanı kullanımı ile ilgili değerlendirmelerde gerektiğinde komisyon kurabilir ve bilimsel danışma komisyonlarından görüş alabilir.

(5) İlgili kılavuz eklerinde yer alan sağlık beyanları, halk sağlığı açısından gerekli görüldüğü durumlarda tekrar değerlendirilebilir ve değerlendirme sonucuna göre sağlık beyanında değişiklik yapılabilir, sağlık beyanı kullanımı askıya alınabilir veya iptal edilebilir. Askı veya iptal kararı sonrası hâlihazırda söz konusu sağlık beyanını kullanan ürünlerin durumu beyan bazında değerlendirilir. Tarafların karara karşı, kararın bildirim tarihinden itibaren 30 gün içinde Kuruma itiraz etme hakkı vardır. İtiraz 30 gün içinde Kurum tarafından değerlendirilerek sonuç başvuru sahibine bildirilir. İtirazın değerlendirilmesi sonucunda çıkan karar kesin olup kesinleşmiş kararlar için yeni bir itiraz başvurusunda bulunulamaz.

(6) Beşeri tıbbi ürün, tıbbi cihaz ve özel tıbbi amaçlı gıda ile aynı ismi taşıyan ürünlerde sağlık beyanı kullanılamaz. Gerekli olduğu durumlarda beşeri tıbbi ürün, tıbbi cihaz ve özel tıbbi amaçlı gıda ile benzer ismi taşıyan ürünlerde sağlık beyanı kullanımı Kurum tarafından sınırlandırılabilir.

(7) Sağlık beyanı, ortalama tüketicinin beyanda belirtilen yararlı etkiyi kolayca anlayabileceği şekilde olmalıdır.

(8) Sağlık beyanları, kullanım talimatına göre tüketime hazır hale getirilen ürünü esas alacak şekilde belirlenir.

(9) Beyan koşulu porsiyona göre verilen sağlık beyanları ile ilgili değerlendirmelerde, 26/1/2017 tarihli ve 29960 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinin Ek-12’sinde yer alan gıdaların porsiyon büyüklükleri ve/veya günlük alım dozu esas alınır. Ürünün tüketim biriminin porsiyon büyüklüğünden daha az olması durumunda, bir porsiyon için belirlenen beyan koşulu ürünün tüketim biriminde sağlanır.

(10) Sağlık beyanları, aşağıdaki bilgilerin ürün etiketinde veya etiketin olmadığı durumlarda ürünün sunum ve reklamında yer alması koşuluyla kullanılabilir:

- a) Dengeli ve çeşitli beslenme ile sağlıklı yaşamın önemini belirten ifade.
- b) Beyan edilen faydalı etkinin sağlanması için tüketilmesi gereken gıda miktarı ve tüketim şekli.
- c) Gerekli olduğu durumlarda, gıdayı tüketmemesi gereken kişiler için uyarı.
- ç) Fazla tüketilmesi durumunda sağlığı olumsuz etkileyebilecek gıdalar için uyarı.
- (11) Aşağıdaki sağlık beyanlarının kullanımına kesinlikle izin verilmez:
- a) Tüketilmediği durumlarda sağlığın olumsuz etkilenebileceğini ileri süren beyanlar.
- b) Kilo kaybının veya artışının miktarına veya oranına atıfta bulunan beyanlar.
- c) Sağlık beyanı kullanılan ürünlerle ilgili tanıklığına başvuru alan kişinin tecrübesi veya ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar ile ilişkilendirilen teşekkür, övgü, tavsiye veya onay ifadesine yer verilen veya imada bulunan beyanlar.

Hastalık riskinin azaltılmasına, çocukların gelişimi ve sağlığına ilişkin sağlık beyanları

MADDE 6- (1) Hastalık riskinin azaltılmasına, çocukların gelişimi ve sağlığına ilişkin beyanlar, bu Yönetmelik ve ilgili kılavuzda yer alan hükümlere uygun olması şartıyla Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinin 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasına bakılmaksızın kullanılabilir.

(2) Hastalık riskinin azaltılmasına ilişkin sağlık beyanları için, bu Yönetmelik ve ilgili kılavuzda yer alan hükümlere ve birinci fıkradaki gerekliliklere ek olarak, üründe kullanılan sağlık beyanında atıf yapılan hastalığın çoklu risk faktörlerinin olduğunu ve bu risk faktörlerinden birini değiştirmenin yararlı bir etkisinin olabileceği veya olmayabileceğini belirten bir ifade yer alır.

Hastalık riskinin azaltılmasına, çocukların gelişimi ve sağlığına ilişkin beyanlar dışındaki sağlık beyanları

MADDE 7- (1) İlgili kılavuzun eklerinde yer alan hastalık riskinin azaltılmasına, çocukların gelişimi ve sağlığına ilişkin beyanlar dışındaki sağlık beyanları;

- a) Bir besin ögesinin veya diğer ögenin; vücudun büyümesi, gelişimi ve fonksiyonları üzerindeki rolüne veya
- b) Psikolojik ve davranışsal fonksiyonlara veya
- c) İncelme veya kilo kontrolü veya açlık hissinin azaltılması veya tokluk hissinin artırılması veya diyetten sağlanan enerjinin azaltılmasına,

atıfta bulunan beyanlardır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen sağlık beyanları;

- a) Genel kabul görmüş bilimsel kanıtlara dayandırılan veya
- b) Yeni geliştirilmiş bilimsel kanıtlara veya koruma altına alınan tescilli verilere dayandırılan, beyanlar olabilir.

Ürünlerle ilişkin hükümler

MADDE 8- (1) Ürünlerde sağlık beyanı kullanılabilmesi için aşağıda belirlenen koşulların sağlanması gerekir:

a) Hakkında beyan yapılan bir besin ögesinin veya diğer ögenin bir üründe bulunması, bulunmaması veya miktarının azaltılmasının genel kabul görmüş bilimsel kanıtlarla ortaya konulan, yararlı bir besleyici veya fizyolojik etkisinin olduğunu gösterilmesi.

b) Hakkında beyan yapılan besin ögesi veya diğer ögenin son üründe;

1) Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinde tanımlanan belirgin miktarı veya belirgin miktarın mevzuatla belirlenmediği durumlarda, genel kabul görmüş bilimsel kanıtlarla ortaya konulan, besleyici veya fizyolojik etkiyi sağlayacağı iddia edilen miktarda bulunması.

2) Bulunmaması veya genel kabul görmüş bilimsel kanıtlarla ortaya konulan, besleyici veya fizyolojik etkiyi sağlayacak kadar azaltılmış miktarda olması.

c) Hakkında beyan yapılan besin ögesi veya diğer ögenin vücut tarafından kullanılabilir formda olması.

ç) Makul olarak tüketilmesi beklenen gıda miktarının, beyan ile ilgili besin ögesi veya diğer ögeyi birinci fıkranın (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde bahsedilen miktarlarda sağlaması.

d) 5 inci maddenin onuncu fıkrasında belirlenen koşulların sağlanması.

(2) Günlük miktarı üzerinden sağlık beyanı kullanılan ürün, beyan edilen etkiyi günlük normal olarak tüketilmesi beklenen miktarlarda göstermelidir. Gerektiğinde bu miktarlar Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenir.

(3) Takviye edici gıdalar dışında kalan gıdalarda sağlık beyanı kullanılabilmesi için birinci ve ikinci fıkradaki koşulların yanı sıra aşağıdaki koşullardan en az ikisi sağlanmalıdır:

- a) Bileşimindeki sodyum oranının en fazla 100 mg/100 kcal olması.
- b) İçerdiği enerjinin en fazla %10'unun doymuş yağ asitlerinden gelmesi.
- c) İçerdiği enerjinin en fazla %10'unun ilave şekerden gelmesi.
- ç) Doğal olarak bileşimindeki kalsiyum oranının en az 55 mg/100 kcal olması.
- (4) Hacmen %1,2'den fazla alkol içeren içeceklerde sağlık beyanı kullanılamaz.

İstisnalar

MADDE 9- (1) Bu Yönetmelik;

a) 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik,

b) 1/12/2004 tarihli ve 25657 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Doğal Mineralli Sular Hakkında Yönetmelik,

c) Üretiminde doğal mineralli su kullanılan alkolsüz içecekler ile ilgili gıda kodeksi,

ç) Özel beslenme amaçlı gıdalar ile ilgili gıda kodeksi,

d) Takviye edici gıdalar ile ilgili gıda kodeksi,

hükümleri saklı kalacak şekilde uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sağlık Beyanlarının Kullanımı

Sağlık beyanı kullanımına ilişkin hükümler

MADDE 10- (1) Tarım ve Orman Bakanlığınca kayıtlı veya onaylı işletmeler tarafından üretilen veya ithal edilen ve bu Yönetmelik kapsamına giren ürünler için ilgili kılavuz eklerinde yer alan sağlık beyanları, bu Yönetmelik ve söz konusu kılavuzdaki hükümlere uygun olması şartıyla Kuruma izin başvurusu veya bildirim yapılmaksızın kullanılabilir.

(2) Özel tıbbi amaçlı gıdalarda sağlık beyanı kullanılamaz.

(3) Kurum halk sağlığı açısından gerekli gördüğü durumlarda sağlık beyanı kullanımını sınırlayabilir ve gıda işletmecisinden bilgi ve belge talep edebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Sorumluluklar

MADDE 11- (1) Bu Yönetmelik kapsamına giren ürünlerin piyasaya sunulması ile ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmakla birlikte, bu Yönetmelik ve ilgili kılavuz hükümleri doğrultusunda bir ürün için sağlık beyanı kullanılabilmesi gıda işletmecisinin hukuki ve cezai sorumluluğunu azaltmaz.

(2) Gıda işletmecisi, aşağıdaki hususlarda Kuruma karşı sorumludur:

a) Sağlık beyanı kullanılan ürünlerin bu Yönetmelik ve ilgili kılavuz hükümlerine uygun olması.

b) Sağlık beyanı kullanılan ürünlerin içeriğinin Tarım ve Orman Bakanlığının ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak üretilmesi.

c) Ürünler hakkında Kurum tarafından bilgi veya belge talep edilen hususlara, belirlenen sürede cevap verilmesi.

(3) Gıda işletmecisi, bu Yönetmelikte belirtilen esaslara uygun bilgi ve belgeleri bünyesinde kayıt altına alıp saklamakla ve doğruluğunun teyidi ile yükümlü olup bu bilgi ve belgelerin sonuçlarından doğacak her türlü sorumluluğu kabul eder.

(4) Gıda işletmecisi ürünü ile ilgili tüm belgeleri saklamakla ve talep edildiğinde Kuruma sunmakla yükümlüdür.

Ticari marka, firma ve ürün isimleri

MADDE 12- (1) Bu Yönetmelik ve ilgili kılavuz hükümlerine göre sağlık beyanı kullanılması uygun olan ürünlerde, kullanılan sağlık beyanı ile ilişkili ve sınırlı olması şartıyla ticari markası, ürün ismi, firma ismi ve logosu veya etiket görselleri sağlık beyanı içerebilir. Sorumluluk gıda işletmecisinde olmak üzere bu kullanım için başvuru yapılmasına gerek yoktur. Ancak ürünlerinde sağlık beyanı kullanmayan ve bu Yönetmeliğin yayım tarihinden önce kurulmuş firmalara ait sağlık beyanı içeren isim ve logolar, Kurum tarafından uygun bulunması koşuluyla kullanılabilir.

Kılavuz

MADDE 13- (1) Kurum gerekli gördüğü durumlarda bu Yönetmeliğin uygulamasına yönelik kılavuzlar veya tebliğler yayımlar.

Gizlilik

MADDE 14- (1) Bu Yönetmelik kapsamında yapılan başvurulara ilişkin Kuruma sunulan bilgiler gizlidir. Bu gizlilik Kurum tarafından korunur.

İdari yaptırımlar

MADDE 15- (1) Bu Yönetmelik hükümlerine uymayanlar hakkında 14/5/1928 tarihli ve 1262 sayılı İşpençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ile ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Mevcut ürünlerin durumu

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce üretilmiş ve piyasaya arz edilmiş olan ve 26/1/2017 tarihli ve 29960 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan mülga Türk Gıda Kodeksi Beslenme ve Sağlık Beyanları Yönetmeliği doğrultusunda sağlık beyanı kullanılan ancak bu Yönetmelik ve ilgili kılavuz hükümlerinde belirtilen koşulları sağlamayan ürünlerin etiketinde 31/12/2024 tarihine kadar ilgili sağlık beyanı kullanılabilir.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce üretilmiş ancak piyasaya arz edilmemiş ve mülga Türk Gıda Kodeksi Beslenme ve Sağlık Beyanları Yönetmeliği doğrultusunda sağlık beyanı kullanılan ancak bu Yönetmelik ve ilgili kılavuz hükümlerinde belirtilen koşulları sağlamayan ürünler bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren üç ay içerisinde etiketlerinde mülga Türk Gıda Kodeksi Beslenme ve Sağlık Beyanları Yönetmeliğine uygun olarak sağlık beyanı ile piyasaya arz edilebilir ve 31/12/2024 tarihine kadar ilgili sağlık beyanı kullanılabilir.

Yürürlük

MADDE 16- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu Başkanı yürütür.